

Ыам ыйын 10 күнүттэн улуустары
"Сага олох" хаһыакка 2001 сый ИККИС
АНГАРЫГАР тэрилтэлэргэ, оттон
биридчилээн дьонго үс ыйга, ол эбэтэр от
ыйыгар, атырдык ыйыгар уонна балабан
ыйыгар, сурутуу ыйытылар. Сурутуу
сыаната тэрилтэлэргэ сый агарыгар — 150
солк., биридчилээн дьонго 3 ыйга — 90
солк.

Сурутуу "Сага олох" РИХ кассатыгар
уонна Чураалчы сэлээннэтигэр,
нэһиликтэргэ дуогабардаах дьонунан
ыйытылар.

УЛУУС БАРЫ ОЛОХТООХТОРО, сага
үйэбэ, сага технологиянан тахсар
таптаппах "Сага олох" хаһыаккыгар
сурутарга тиэтэйн! Сурутуу хампаанньата
бэс ыйын 25 күнүгэр түмүктэнэр.

"Сага олох" РИХ.

ТЭРИЛТЭЛЭР: ҮЛЭБЭ БОЛБОМТОНУ ЭРЭЙЭР ӨРҮТТЭРБИТ...

Ааспыт нэдиэлэ оптуорунуугар улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы П.Н.МИШКИН бэйэтэ курируйдуур промышленнай, онорон таһаарар, хааччылар, өнгөнү онорор тэрилтэлэрин салайааччыларын түмүн ыйдаабы планерканы ыйтта.

Бу планерка муньаага тыа-хаһаайыстыбаннай улууска дьыл биир олус эппиттээх, ол эбэтэр сайынны сезонна кинэр кэрдиин кэм буоларынан уратыланна. Онон бу ыйдаага бэлэмнэни, тэрээһин, үлэ хайыскатын, кээмэйин чуолкайдыы уонна олорго болбонтону эрэйэр болпуруостар тула кэпсэтин барда. Манна таарынчы хас нэдиэлэ ахсын ыйытылар планерканы бэндизиниэ 11 чаастан ыйтары болдоустулар.

Бастабынан улуустаагы капиталнай тутуу управлениетын начальнига А.М.Кириллин информацията истилинэ. Начальник улууска эдэр ыаллар дьыа тутталларыгар табаарынай кредит кэлбитин уонна ол кредити туһанарыта нэһиликтэринэн таарыы оноруллубутун баһылыктар биллэлэрин санатта. Иккиннин, "үтүө дьыала" республикатаагы хамсааһына улууска олус кин далааһыннан эрэрин биллэринэрда. Бу күнүгэр, суолу баттаа, олорго көмө буолар уматык, солорка, таһаар кэлбит. Ол эрэрин, "үтүө дьыалаларга" улууска аһамыт үлэ-хаччы кэмнээх холбурданна. Оттон улуус олору таһынан бий-лэ 5 улахан объектаах. Итилертин кини баһыла таас тутуугар эрз кыра үбүлээһин оноруллубут. Билигин оһо "Чураалчы-строй" ХЭО (начальник А.А.Иванов) 17 киһилээх биригээдэ үлэтин куһаана суохтук сааһаабыта бу планерка муньаагар уопсай бэлэстээһини ыйта. Бу объекты салгыт үбүлүүр туһунан көрдөһүү суруктаах бу соторутаабыта Правительство Председател В.Власов приемугар кини сымдыбыттар. Быдырын "үтүө дьыала" хамсааһына улуус үлэти сымаланаһ ыйыт таарын үбэ-хаччыта олорчу эмиз бу тутууга барыахтаах эбит. Итинник араас хаһааллары эби таһаарынан норуот тутуутунан биллэрilibит кини баһыла тутууга балачча тэһинэрэ чинчилэммит. Быйыл баһыла корпусун Б (хирургический отделение) уонна Г (подсобная хатааһыстыба) дьэи икки блогун бүтэрэр сорукаахтар. Итиннээх биир блогун тутуутугар эппитири тутуу матырыйаала таһылан бэлэм, аһыах шлоболок итэһини Мындабаайыттан ыларга кэпсэппиттэр. Кини итэр системада холбонуутун ЖКХ управлениетыгар сүктэрилибит.

Хамнас тардылыга суох теленер түбэлтэтигэр биригээдэ дьэио сайынны бэйэлэрин ол-бу хаһаайыстыбаннай, атын да үлэлэргэ аралдыыбакка үлэлиир былааннаахтар. Онон үбүлээһин тохтоомуон наада, дьэиэ бу объект туһунан иһитинэригин түмүгэр А.М.Кириллин.

Биир улахан тутуу — ЧФКСИ икки этээстээх таас үөрэнэр корпусу. Манна бырайыага биэс төгүл уларытыллан оноруллубута санатылына. Институт салалтатын уонна улуус дьаһалтатын кытта үбүлэ-хаччытын туруорсуу эмиз үтүс кэпсэтин эрэйэр. Тутуу биригээдэтэ кэли дьэион буолар ахылына. Маны өссө үөрэтэн көрөгө этилиинэ, кэлтэй кэли биригээдэ эрз суоттанар омсолоро бэлэстэнэ. Ону сарэ институт бэйэтин студентарыттан көмөгө аһаан эби биригээдэ туруорарга бэлэмн болбонтото ылар наадата этилиинэ.

Муньаагы салайааччы П.Н. Мишкин бэйэтин өттүттэн Чураалчы уонна Таатта улуустарын хаһан үлэлиир технадор

сага штата көрүлүбүтүн итиннээ бу дуоһунаска Сылан нэһиликтин урукку баһылыга И.В. Башарин аһаан үлэлээн эрэрин биллэринэрда. Онон даһаны ыйытылар сүрүн тутуулар хаачыстыбаларын аны хас планерка ахсын иһитинэригэр ирдирин эттэ. Тоһо дьэиээх, ааспыт өттүгэр "кэли" биригээдэлэр тулут объектар үксүлэрин кэриэтэ кэли аварийнай турукка киирэллэрин холбурдаата. Манан сибээстээн сага тутуулар нулевой үлэлэриттэн саһаан хас биридин тутуулар объекка күнээта контуруол күүһүрүөктээгин туһунан соруу биридик туруорда. Аны "үтүө дьыалалар" республикатаагы хамсааһына улууска киник тэһийбитин, хас нэһилик ахсын сага тутуу элбэки биллэн туран, дьэи маньаха ыйытылар үлэлэр отчуоттара кээмгэр кыаллыбатын кириитикэлээтэ. Хас биридин сага тутуу, онуоха теһе суумалаах үлэлэммит улуус тустаах комиссиятыгар ый ахсын отчуот ыйытынан түһүөктээбэ өссө төгүл санатылына.

Ырааһырдыга биллэрilibит икки ыйга тэрилтэлэр субу-отунуука тахсыларын туһунан Чураалчы сэлээннэтигэр управлениетын начальнига М.Н.Саввина информацията. Онон кестерүнэн, ырааһырды ыйдарыгар тэрилтэлэр тахсыла-ра, уопсайынан, куһаана суох. Ол эрэрин территориялар си-иктээһинэн, уулааһынан хойутаабыттар, таһа илктэр да баал-лар эбит. Олортон бу күнээги туругунан холбур ыйытынан капиталнай тутуу управлениета, "Чураалчы" кооператив, ветуп-равление тэрилтэлэрэ ааттанналар. Тэрилтэлэр ырааһырдыга маасабайдык тахсыларын күннэригэр дьэи-уот, комму-нальнай хаһаайыстыба управлениета 2 биригээдэни туруора, тизиниэ-таһыга үлэлээбитэ үчүгэинэн бэлэстэнэ. Итэбэс ыйытынан чаһынай ыаллар, сүрүннээн, олбуордарын таһын ыраастааннаахтара этилиинэ. Сорохторго хас эмэ сыл-лаабы хаарбах техник дьардыамалара күн бүгүн да туралара, онууттан хамсаабаттара сэлээннээ туругун, уопсай көстүүтүн буортуулулар. Манна дэриган, ыаллар учаастак аһаппакка дьэи-уот туттар түбэлтэлэрэ арыллыбыта ыйылына. Мария Николаевна түмүгэр, тэрилтэлэр салайааччыларын бу түмүкүлэрин туһанан, Бүтүн Россиятаагы перелескэ бэлэмни-ник ыйытынан, хас нэдиэлэ ахсын учуот ыйытыларын туһунан иһитиннэрда.

Ырааһырды ийдарын дьаһалларын салгыыр курдук, СЭН кинини кылаабынай араа С.В. Готовцева информациятыгар, сүрүннээн, иһэр уу хаачыстыбата кэпсэтингэ турда. Манна ыйытылар анализтар түмүктэрэ үөрдүбэт. Чуолаан улуус кини-гэр уу састаабын бары көрдөрүүлэрэ, кини иһэригэр себе су-охтот. Бу проблема Майага буолбут муньааха эмиз таарыл-дыбыт. Онон СЭН иһэр уу туһунан улуус дьаһалтатын Сэбиэтин муньаагар аһаан болпуруос бэлэмнээн киилэрэригэр сорука-танна. Эмиз манна улуустаагы айылба харыстабылын комите-тин председател В.М. Монастыревка Чураалчы күөлүн биэрэ-тэрин бөөрөгөтүү үлэтин суһаллык байаарар туһунан этилиинэ. Билингини туругунан, бу үлэ бырайыага эрз сипит-холлут кур-дук, оттон, ыйытытары үрдэтинин, бөөрөгөтүүнү аахсыбатааха, үлэ суоһун тэгэ. Маньаха сыһааннаах "Сага олох" хаһыакка Е.И.Габышев истатыйата тахсытынан даһаны, эмиз бу хаһыат нөһүө эппити биэрэригэр В.М. Монастыревка тустаан

сүбэлэинэ. Манна дэриган, уопсайынан, хаһыат хас биридин су-руйууларыгар тустаах салайааччылар болбонтолоохтук сыһыаннаһалара, эппити биэрэһтээхтэрэ санатылына.

"Мелиорация" ГУП директора Г.В. Смирникова өлүкө — Туора Күөл водоводугар былааннаах үлэ барарын эттэ. Ки-ниттэн быйыл сайын суолу тутууга тиздиллибит сорука туһунан ыйытык туспа турда. Ол курдук, Дирин суолугар тэри-тэ 2 км тутарга былааннааһыттан 1 км сол буолар гравий бэлэ-мнэммит. Сорукагы таһынан үлэни ыһыаагы гравий тизлиитэ кыаллыбата сүрүн биричинээ буолла, оттон эби үлэ ыйытынан салгыт суолга буорун кутуу, дэхсикээһин өттүн ыйытааха сөп дэнэ. Григорий Викторович итиннээ эбэн, бий-ыл уматык кыаллан ыйылыбакка, саасык быдыһыктаах күннэргэ таах олорон бизрин тахсытытын санатта уонна бу күннэргэ үл-хаччы быһаарыллара буоллар, уматыгы бэйэлэрэ хантан баһарар аһылаһахтарын сөбүн эттэ. Эмиз манна "Аартык" ХЭТ начальнига П.М.Наумов налоговой инспекция нолуоктарынан кыйарыан, тэрилтэ расчётнай счётугар инкас-са түһэрэн, ол кинилэр курдук онорон таһаарар тэрилтэлэрэ илиини-атаагы баайытын иһитиннэрда. Онон күн бүгүн кини са-лайар тэрилтэтэ суолга сорукааһын толорууттар маньа үлэлих-пит, ону оноруохтот дьиргэ кыагы биэрбэтин эттэ. Дьинэр, "Аартык" ХЭТ быйыл сайын суолу онорууга сорукаа- 4 км. Салгыт ити эһитин чингээн, Петр Максимович улуус дьаһалта-та маньык түбэлтэлэр, чуолаан инкасса түһэригин курдукта-ры, билэ-көрө олородо, наада буоллабына ороһоро наадаты-гар баһааһын эттэ. Тоһо дьэиээх, бу түбэлтэлэр кини эрз тэрилтэ-тэ түбэспит буолбатах эбит.

Муньаах салгыт эргин былаанын толорууга уонна тыа хаһаайыстыбатын бородууксууларын соторуопкалааһына, норуот туттар табаардарын атыга дэлэтингэ Маарыкчаан-наагы уонна Чураалчытаагы потребобществолар председател-лэрин солбуйааччылар С.В.Брызгаева, П.Г.Сибиряков ин-формацияларын иһиттэ. Гос-сакаас ыйытынан улахан көмөнү, тизэри ыйыт маньа таһастыыр уонна "Күнэй" ХЭО-лар олору толорууга үлэлэрин туһунан маньа таһастыыр ХЭО директора Г.Г.Монастырев уонна улуус дьаһалтатын эконо-мика управлениетын начальнигын э.т. А.Н.Макарова итиннэ-ку бу управление сүрүнчүр специалиһа М.Н. Дьячкова ин-формацияларын иһиттэ.

Бэйэлэрин үлэлэрин сүннүнэн итинник иһитиннэриилэри онордулар: лесхоз, сир комитетин, улуустаагы электрическэй ситим, "Сахателеком" ПП филиалын, сибээс эһэлин сирэй са-лайааччылар. Дьыл бу кээмгэр сибээс үлэти, почта сырыыта, электро-уотунан хааччылыы боччумнаах мистэни ылар. Тус-па кэпсэтин саасык халаан уутун аһарыга, нэһиликтэргэ ту-рутаабыт баһардар тустарынан буолла. Маньаха информа-цияны улуустаагы ыксаллаах ыйытыга-майгыга комитет пред-седателин солбуйааччы С.С.Андреев онордо.

Кырдыга да, хас биридин тэрилтэ бүгүн уһугулатан туруо-рар, быһаарыны суһаллык эрэйэр болпуруостардаагы бу да планеркада ордук толору көстөм таһаста.

С.СМИРНИКОВА.

УЛУУС СОЦИАЛЬНАЙ ҮЛЭНИТТЕРИН КОНКУРСУН ТҮМҮГЭ

СР Нэһиликэньэ үлэлээх уонна социаль-най көмүскэллээх буолуутун министертвота сый аһыы бэс ыйын 8 күнүн Социальной үлэнииттар күннэригэр билинилибитинэн бу ыйылыбыт күннээ дьэири бары улуустарга со-циальной үлэнииттарга "Улуус чулуу социаль-най үлэниит" дьэи кинилэр профессиональной маастарыстыбаларын көрүү-конкурсу тэһийэн ыйтарга рекомендация биэрбитинэн, билигин улууска үлэнииттар сүбэлэһэн баран ити күнү ыам ыйын 16 күнүгэр тэһийэн ыйтыбыт. Ба-рыта улуус үрдүнэн 21 социальной үлэниит кы-тына. Конкурс 3 түһүмэһинэн барда.

Чураалчы улуун 2001 сый чулуу социаль-най үлэниитин аатын Козлова Татьяна Констан-тиновна-Чураалчы сэл. социальной үлэниитэ ыл-ла. Кини бэс ыйын иһинэн ыйытылар республи-катаагы конкурсука кыттар буолла.

II мистэбэ Скрябина Нина Васильев-на-Одьулуун нэһиликтин социальной үлэниитэ тэһийэ.

III мистэни Оконешикова Мария Семе-човна-Чураалчы сэл. социальной үлэниитэ ыл-ла.

Ону таһынан түһүмэхтэринэн номинация-ларга ыллылар:

"Бэйэтин үлэтигэр бэриниллээх үлэниит" аатын Ревятикова Мария Романовна-Хада-ар нэһиликтин социальной үлэниитэ.

"Айымнылаах үлэниит" аатын Попова Ан-на Пантелеймоновна-Хатылы нэһиликтин со-циальной үлэниитэ.

"Эдэр көскуллээх үлэниит" аатын Василь-ева Анастасия Васильевна-Чураалчы сэл. со-циальной үлэниитэ.

"Утүө санаалаах үлэниит" аатын Дьячкова Надежда Семеновна-Хайахсит нэһилик-тин социальной үлэниитэ.

"Саамай дьэиурдаах үлэниит" аатын Амио-сова Светлана Ивановна-Алабар нэһиликтин социальной үлэниитэ.

Кыһылаахтар Бочуотунай граноталары-нан, Махтал суруктарынан, сыһаалаах бэлэ-хтэринэн наадаарадаланналар.

Конкурс олус көхтөөхтүк, үрдүк таһына-ах буолан ааста.

Түһүннэн туһанан, бу конкурс тэһийси-бит улуустаагы дьэи кэргэн политикатын уон-на социальной көмүскэл управлениетыгар (нач. Никитин С. И.), спонсордарытыгар кырдыабаастар интернет-дьэиэлэрин директо-рыгар Тарасов В. Т., нэһиликтэр обществолар-ын председателигэр Никитин В.П., Хатылы баһылыгар Атласова У.Н., Алабар баһылыгар Тимофеев В.М., Хадаар баһылыгар Никонов В.В., Хайахсит баһылыгар Филиппов И.И., Одьулуун баһылыгар Старостин А.П., Мугудай баһылыгар Жирков К. Н., Холтор баһылыгар Старостин Н. М. улахан махталбытын тиздэ-бит.

Л.А.ГОГОЛЕВА,
дьэиэ көрө
отделение сэбиздэһэйэ.

ТИНЭХ ЧУОРААН ЧУГДААРЫА

Быйылгы саас биһиэхэ, оскуоланы бүтэ-рэччилэргэ, ураты кэм. Аны олох аһыах күнүнэн тинэх чуораан чугдаарыа, олохтот биир бэлэс күнэ үүнүө. Кырдыабаастар "сыл — хонук" дьэи этэллэр, кырдык даһаны ос-куолаа үөрэммит сылларбыт олус да түргэниик аастылар. Уон сый анараа өттүгэр оскуолабыт боруогун аан бастаан аһыллаан кизн-хон, сырдык, ыраас кыла-аска киирэн эрэрбит бу баарга дьылы. Оттон субу аһыах күнүнэн олох кизн аартыгар үктэниэхпит, хас биридинбит тус-туспа дьылбалаан тарбаһаахпыт.

Ким умной бастакы учууталын? Үөрэх дьэи мунура суох кизн байбалга бастакы хардылары оноробутугар сирдээбит Татьяна Алексеевна Чиреваны, Александ-ра Семеновна Карпованы уонна кылааспыт салайааччыларын Александра Дмитриевна Климованы, Лидия Петровна Саввинына олохтот устата өйдүү-саныы сымдыахпыт. Кинилэр сымнааһ майгылар, ийэлини ист-тик сыһааннара, өйбүллэрэ, көмөлөрө, ыраас мичээрдэрэ билигини кытта хаалыах-тара. Тыһынан кыайан этилибит, сургуулан суруллубат барба махталбытын үөрэппит учууталларытыгар тиздээбит. Эһиги биз-рит билигини сотору экзаменнарга

көмүскүөхтүт. Ситни-хотуу аттестатын ылан салгыт үөрэнэр, идэ баһылыыр сыаллаах бары тутуспутунан дьоллоох Дьоксуоскай куоракка киирэн абитуриент аатын ыһаах-пыт. Араас үөрэх кыһаларынан тарбанан сыалбытын ситиһиэхпит.

Билигин кылааспыттан төрөөбүт до-йдуугар, норуотугар, улууһугар туһалаах элбэх үчүгэй үлэниит таһынаа дьэи эрэнэ-бин. Одьулуун орто оскуолатын быйыл 25 оһо буолан бүтэрэбит. Бары араас идэни баһылаахпытин баһарабыт. Ол курдук, ким быраас, ким врач, ким журналист, ким ин-женер, ким астроном... идэлэрин.

Түмүктээн эттэххэ, билигин бары оскуо-лабыт аатын ааттатар туһугар кыһалыах-пыт, учууталларыт биэрбит кизн билиилэ-рэ олохтотугар таба суолу буларбытыгар көмөлөһүөбэ дьэи эрэнэбит. Махталбытын тиздээбит үөрэппит истин, эйбэс учуутал-ларытыгар, оскуолабыт "Кулуһун" оһо тэ-рилтэтин салайааччытыгар Надежда Нико-лаевна Кривошалькина уонна Аграфена Гаврилевна Абрамовага. Оттон бэйэбит саастымаахтарбытыгар ситиһиһилэри баһарабыт.

Одьулуун орто оскуолатын быйыл бүтэрэр выпускниктар.

КИИ уонна СОКУОН

Хаһыат анааллаах таһаарыта

Быйыл саас кулун тутар ыйга улуустаабы ГИБДД сана хонтуората уонна пост дьыста үлэс киллэриллэбиттэрэ. Ис дьыала отделын бу сулуустатын үлэһиттэрэ билигин итиннэ үлэһиттэр. Үлэ-хамнас хайдах ытылларын начальниктара, милиция старшай лейтенана В. Г. Драгунов (снимокка) манньк кэпсир:

Бу билигин үлэһит дьыалар-бит быйыл саас үлэс киллэриллэ-биттэрэ. Тутуулар республика

ГИБДД сулуустата 65 сылын туолуоҕа

үрдүкэн ытыллыбыт "2000 сылга — 2000 үтө дьыаланы!" дьин хам-сааһынна кыттыһан барбыттар. Түгэһинан туһанан, биһизэх улахан-нык көмөлөсүт маһы таһастыыр комбинатка, РЭС-кэ, "Сахателеком" ГП Чурапчытаабы филиалыгар, Хайахсыт нэһилиэгин дьаһалтатыгар, "Төһүргэстээх" бааһынай хаһаайыстыбатын коллективыгар, ЧФКСИ салалтатыгар махталбытын тиздэбит. Уолсайынан, бу тутууну ытыарбытыгар элбэх дьон-сэргэ, тэрилтэлэр бэйэлэрин баа өттүлэ-ринэн көмөлөстүлэр. Итиннэ улуус-пуг нэһилиэннэстэ биһиги сулуусла-быт үлэтин-хамнаһын өйөөһүнүн, сыаналааһыннын быһытынан ылы-набыт.

Күннэ бу инициативкэн аһар федеральнай суолунан 300-чэкэ тийэр техника аһар. Кинилэр сөптөөх докумуоннаах, техническэй

өттүнэн толору эппиэттэри буолуу-ларын бэрэбэркэлэһит, кэриҥ-бит. Холобур, биллэриллэбит опе-рациялар кэриҥиэр бэрэбэркэлэ-лэһиннэ быйылгы сылга киниэн баран 142 араас мааркалаах массы-ыналар арыгы тизинитин быраабы-латын кэһэн 60-ча тыһ. солк. суума-лаахха ыстараалланылар. ГИБДД поһугар турууну таһынан улуус ки-инигэр нэһиликтэргэ барар суол-ларга пэтрүллээһини тэрийэбит. Аны техника докумуоннарын оҥоруу, техническэй көрүүнү ытык үлэһиттэр толоробут. Отдел-га усиление, араас операциялар кэриҥиэр кыттыһы ылабыт. Пос-ка 2-лин буолан биһирдик суукка то-лору тураллар. Уолсай ытыллар дьаһалларга (күрэхтэһиннэргэ, су-буотунууларга, бырааһынныгыта-ры аҕаарыга, о. д. а.) барытыгар ахтыыбыйдык кытабыт. Хас ол-

туорунуу ахсын сотрудниктарбыт үөрэнэллэр, эт-хаан өттүнэн дьарыктаналлар.

Биһизэх барыта 12 сотрудник үлэһит. Кинилэр истрингэр 20-чэ сыл ГИБДД сулуустатыгар үлэһи-бит наһааныктыт, милиция подпол-ковнига Н. Н. Атласов, старшай пра-порщик Н. Д. Скрябин курдук опы-таах үлэһиттэрдээхтэр. Быйыл бас ыйгар биһиги сулууслабыт тэри-либита 65 сылын туолар. Бу үбүлүйбүтүнэн сибээстээн техни-ческэй хаччылыыбытын тупса-рыт, бааһытын бөбөгөтүү өттүгэр үлэһиттэр былааннаахтыт. Маныаха улууспуг салалтата, атын да тэри-лэлэр көмөлөһүүктэрэ дьин эрэллэ-эхтэр. Түмүкпэр армия кэриҥиэр сулууспалаан кэлбит уолаттары биһизэх үлэһит кэлэлэригэр ыһабын.

А. СЛЕПЦОВ кэпсэтэ.

НОТАРИАЛЬНАЯ ХОНТУОРА ӨНӨТҮНЭН ТУҔАНЫН

массынааны атыылааһын, атыы-лаһы, о. д. а. Иккиннэ, аналлаах дэбириктэстэр. Итиннэ пенсияны, сбербантан уурдарыһы ылыт, дэ-бириктэстэ тустаах сөптөөх бары-лэр. Үсүһүк, уолсай дэбириктэ-стэр. Итиннэ малы-салы дьаһыны, массынааны уларсыы курдуктар киирсэллэр.

Дэбириктэһи киһи бэйэтэ хас эмэ киһизэх бириктэ сөп, эбэтэр ки-нээх хас эмэ киһи дэбириктэс би-рэр эмиз быраабытаах. Массынааны уларсыы, атыылааһы, атыылааһын, дьыһы атыылааһын, атыылааһы, малы-салы дьаһыны дэбириктэ-стэрэ хайаан да нотариуһунан оҥоһуллаллар. Оттон хамнаһы, сбербантан харчы ылыһын олох-тоох дьаһалта специалистара, кадр отделын үлэһиттэрэ оҥоруоттарын сөп. Дэбириктэс телеграфынан эмиз оҥоһуллуон сик.

Хос итэһиһи дэбириктэһи дьин (с правом передоверия) атын ки-ини үлэс киһи итэһиһи оҥордо-ро аатырар. Ити маһыны дэбири-ктэс болдьосор сөп түбэһиннэри эр оҥоһуллар. Холобур, үс сыл болдьоһоох дэбириктэс баста-кы сыла бүлүт буолабына, хаалыт икки сылыгар эр хос итэһиһи оҥоһуллар. Манньк дэбириктэс ор-дук транспорты уларсыыга тутту-лар.

Транспорты уларсыы дэбири-ктэһи гостуорун. Үгүс киһи мас-сынааны атыылаһан баран госпош-линаһтан куотар сыалтан маһык дэбириктэһи оҥостор буоллулар. Ол эрэри бу дэбириктэһи туттар

кутталлаах. Холобур, бу дэбири-ктэһи бириктэһи киһи өлөн хаалла-рына массына нэһиликтэһи быһы-тылаан киһи дьонун (кэриҥи) киһэ буолар. Кинилэр быраабытын быһытынан ити массынаны ылан барыахтарын сөп. Эбэтэр дэбири-ктэһи бириктэһи киһи массынаны хаан барар кэлэн ылан сөп. Онон маһык дэбириктэһи сэрэнэн туттуоха.

Нотариальнай хонтуора нарсуд дьыһыгар үлэһит. Кини өмөтүнэн туһаныт.

СНИМОККА: М. Н. Иванова

СО корр.

ЫЧЧАККЫТЫГАР ТҮКТЭРИ ХОЛОБУР БУОЛУМАН

Билигин кэмиз чөл олобу пропагандалыыр сыаллаах үгүс өрүттээх үлэ ыччаттар, үөрэнэч-чилэр ортолоругар ытыллар. Итирктэн арыгы буортутун, олоххо-дьаһахха куһаҥан эрэ өттүнэн дьаһарын туһунан итин-үөрэтин улахан миэстэни ылар.

Оҕолор арыгыны кытары бил-сигинилэр хантан саҥаланарый? Бастатан туран, дьин кэриҥ ары-гыга хайдах сыһыаннаһарыттан бу болпурус улахан тутулукаах. Холобур, дьин кэриҥтэн абалара эбэтэр иһэлэр арыгы иһэр буол-лаһына, оҕолоро бу "аһы" ам-сайаары аан бастаан борусбала-ан көрөллөр. Оҕо итирбит төрөппүтүн холобурун, хайдах хамсаммытын, тугу тыммытын көрө-билэ сылдьан үтүктэ саты-ыр. Иккиннэ, общественной ми-эстэлэргэ дьон-сэргэ хайдах тут-та-халта сылдьара, культурата эмиз оҕо улахан сабыдыалла-ах. Өскөтүн кини оҕолор бөһүөлэһин дьонно иһэр-аһыыр, дьон мустар миэстэлэригэр холу-очук туруктаах сылдьылар эл-бэх буоллахтарына ити оҕоо эмиз түктэригэр дьаһар. Итинэн оҕоо төрөппүттэр, обществен-ность бэйэлэрин үчүгэй өттүлэ-ринэн холобур буолуохтаахтар. Арыгыны иһи куһаҥан өрүттэрин билини кинилэр иһэрэхтээх-тэр. Оҕуолалар, административ-най органнар маныаха эмиз ула-хан болломтолорун ууруохтаах-тар.

Оҕолор арыгыны иһилэрин иһин төрөппүттэргэ админист-ративнай миэрэлэр туттулаллар. Холобур, сокуоннай саастарын

ситэ илик оҕолор арыгыны уонна пийэни общественной сирдэргэ иһилэрин иһин РФ Административ-най Кодексын 162-с ыстатый-атын 4-с чааһыгар олобуран төрөппүт эппикти сүгэр.

Быйылгы дьыл бастагы кэа-талыгар улуус оҕуолаларыга табаһы, арыгылааһыны утары ма-сичик ытыллан, иһэн өйдөтөр үлэ барда. Ол үрдүнэн 4 ый түмүгүнэн 31 оҕо арыгы испит ту-руктаах ис дьыала отделынан ми-эрэс тардылыннылар. Бирин-нэлэрин бастагы ыйбакка туран биер суолу тоһоһолоон бэйэ-тэһи баһарыллар: бу оҕо дьылбатыгар улахан оҕуулаах дьыллыкка кинилэри улахан дьон угуйаллар. Былырынныгы сыл түмүгүнэн 21 улахан киһи сокуон-най саастарын ситэ илик оҕолору арыгылаан эппикти тардыл-лыттар. Быйыл бу сыһыпара хайы-үйсэ 6 киһизэх тийдэ. Кинилэр кимнээхтэрий? Миэрэс тардылыннылар: Филиппов Се-мен Николаевич, Трофимов Вик-тор Никифорович, Луковцев Ни-колай Михайлович, Адамов Илья Константинович, Кузьмин Никита Никитич, Оконешникова Елена Климентьевна.

Оҕолорбут, ыччаттарбыт ары-гылааһын курдук куһаҥан дьыл-лыкка ыларбаатарын туһугар ба-ры бүттүүн турунуобун!

В. С. ИВАНОВА, милиция лейтенана, ИДьО со-куоннай саастарын ситэ илик оҕолорго инспекциятын стар-шай инспектора.

КРИМИНАЛЬНАЯ ХРОНИКА

Ыам ыйын 14 күнүттэн 21 күнүгэр дьэри улууска маһык быһылааннар, бэрээдэһи кэһилэр бэлэстэһинилэр.

Ыам ыйын 15 күнүгэр ГИБДД поһугар Таатта улуунун бтык Күөлүгэр баран иһэр УАЗ-39099 массына бэрэбэркэлэһинэ. Ол түмүгэр массына салонуттан биер дьаһык туох да докумуона суох водка көһүннэ. Массына хаһаайына Дмитриев Михаил Ни-колаевич административнай эппи-эккэ тардылынна.

Ыам ыйын 16 күнүгэр киһэ 22 чаас саһана Луковцев Николай Ми-хайлович-1981 с. төрүүх уонна Андреев Марат Степанович-1982 с. төрүүх күлүгүннэр өйтөн-сана-аттан улуустаабы гимназия 11-с кылааһын үөрэнэччитин Тарбахов Афанасий Вячеславовичи кырбаа-

тылар. Буруйдаахтар админист-ративнай кодекс 158 ыстатыйатыгар олобуран 7-лин сууккаба хаа-йылынылар.

Эмиз бу ый 18 күнүгэр юни балыһа хирургическай отдел-инетыгар уулуссаттан кырбанан Сунхалыров Михаил Михайлович-1961 с. төрүүх юнирда. Туруга ырахан. Буруйдаахтары ирдир-көрдүүр үлэ ытыллар.

Дьыһэ-уокка айдааран адми-нистративнай эппиккэ тардылын-нылар — гр. Макаров Алексей Алексеевич, 1945 с. төрүүх, пенс-ионер уонна киһи уола Макаров Алексей Алексеевич, 1971 с. төрүүх, ханна да үлэһэбэт, Чурап-чы элэһиннэһин олохтоохторо.

Маһы таһынан Андреев Анд-рей Владимирович, 1978 с. төрүүх, ханна да үлэһэбэт, Чурапчы элэ-ниннэһин интернат-оҕуолу тоһо-рун олохтооһо күлүгүннэһи адми-нистративнай эппиктинэска тарды-лынна.

Нэдэлэ устата барыта 28 киһи общественной миэстэс итиркт ту-руктаах сылдьан ис дьыала отдел-ыгар хонон таһыстылар.

Общественнай бэрээдэһи көрүүгэ график быһытынан үтө суобастаахтык "Сага олох" РИХ, РЭС, ДЭС, пенсионнай управле-ние, өвтстанция коллектив-тарыттан таһан дьуһурустубала-атылар. Оттон "Чурапчыстрой", казначейство, "Сахателеком" Чу-рапчытаабы филиала, улуус дьаһалтатын статистикага отдела уонна сир комитета дьуһурусту-бага таһыбатылар.

Ис дьыала отделын пресс-киһэ.

БУЛТААҔЫННА ДОКУМУОНУ ИЛДЭ СЫЛДЫЛЛАХТААХ

Саңдал саас барахсан кэлэн ийэ аһыл-ба уһугуна, дьон-сэргэ сэргэхсийдэ. Ордук бу кэмиз эр дьон-сааһыттар утууар уулара көтөн кэллилэр-бардылар, бааһи байаһытан соргу-дьаалы көрдөстүлэр, тылбайар кынат-таах биһин кууу-хааһы бултаатылар. Төһө даһаны тымныы күннэр турдаллар,

быйыл кус көнүлүн болдьосо кэмизгэр быһыллан, булуттар бары кэриҥтэ өттүк ха-ралаах, илии тутуурдаах дьыһэлэргэ-уотта-рыгар эрпийинилэр. Бултааһын бэрээдэктэ-эктик, туох даһаны дэг-обол таһыыта суох барда. Ол эрэри сорохтор булт быраабыла-тын кэһэн (көнүлэ суох сааны илдэ сылдьан,

бултуур билэһэ суох эбэтэр усунуоһу төлөөбөккө) улуустаабы айылҕа харыстабы-лын комитетын рейдэтигэр түбэһэн ыстараа-танылар.

Рейдэлэр Бахсыга, Алаһарга, Одьу-луунна, Хатылыга, Сыһанка ытылынылар. Маныаха үөһэ этилибит быраабылалары кэһэн М. Е. Софронов, А. П. Софронов, С. Н. Аржанов, Д. Н. Аммосов уо. д. а. ыстараа-танылар. Кинилэр ортолоругар оҕуола оҕолоро эмиз бааллар. Аны сорохтор до-ку-муоннара баар эрэри дьыһэлэригэр хаал-ла-

ран баран сылдьаллар. Оттон быраабыла быһытынан бултуур кэмизгэр саан көнүлүн, бултуур билэһин илдэ сылдьыахтааххын. Ити докумуоннар солтөһүкү толоруллубут, усунуос төлөммүг буолуохтаах. Сотору анды-лааһын саһалыһаба. Онон сааһыттар ити этилибети тутуһаллара ирдэннэлэр.

Н. ИГНАТЬЕВ, улуустаабы айылҕа харыстабылын комитетын инспектора.

Бэлэрийнхнийг, эдийнбэлэрийнхнийг Сиэцэв Олго Николосовнагад хэргэлэ, уулсугар Сиэцэв Олго, сөнчсөлсөлсүгээр Егоров, Марин Петровнагад уулсугар эдийнбэлэрийнхнийг, бэлэрийнхнийг Егоров Вера Николосовнагад нүүлсүүлэ.

СИЭЦЭВ Георгий Константинович

Дуулуурин хуураагаа олбуугуулан дуураааг куугуураааг нүүлсүүлэ.

Балтаскотон М.Р. уулсугар П.А. Садальсөөсүгээр, Е.А. уулсугар П.Г. Зарсөөсүгээр, М.Н. уулсугар М.А. Садальсөөсүгээр дэлг нүүлсүүлэ.

